

Inleiding

Deze viering is er een in de serie "Rituelen" en we willen stilstaan bij het ritueel van het ontsteken van kaarsen. Het ontsteken van kaarsen is in de christelijke liturgie een veelgebruikt ritueel. In heel veel religies trouwens. Veel religies hebben zelfs zogenaamde licht-feesten waarin het ontsteken van licht extra veel aandacht krijgt. Denk aan kerstmis, Chanuka voor de Joden of Divali voor de hindoes.

In de Ekklesia steken we elke zondag kaarsen aan. De paaskaars, de Amnesty kaars, de kaarsjes bij de voorbeden. Waarom doen we dat eigenlijk, kaarsen aansteken?

In de oecumenische vieringen waar ik in Utrecht altijd naar toe ging sprak iemand bij het aansteken van de paaskaars altijd een regel uit die we ook in ons openingslied zongen: we vieren God als het licht in mensen ontstoken. Ik vond dat altijd een heel mooie zin. Soms klinkt hij nog steeds in mijn hoofd als we kaarsen aansteken.

Ik vertelde Marijke over een kinderliedje dat ik heb geleerd toen ik klein was. Dat liedje ging ongeveer zo, misschien kent iemand het hier ook:

"Jezus zegt dat hij hier van ons verwacht
dat wij zijn als kaarsjes brandend in de nacht
laat ons dan in 't donker heldere lichtjes zijn,
jij in jouw klein hoekje, en ik in 't mijn."

Wat betekent dat: dat we een kaarsje moeten zijn? Ik ben toch geen kaarsje???

Misschien kunnen we er vanmorgen samen een beetje achter komen. En misschien kunnen we samen wel een grote vlam maken, een groot vuur. Niet een echt vuur natuurlijk, want dat mag niet binnen. Maar wel een vuur hier op dit papier achter mij, op de muur. Willen de kinderen daarbij helpen? Mooi! Dan zal het wel lukken.

1. Zien wat is

Laten we eens samen denken. Waarom zouden we kaarsen aansteken in de viering? Wat zouden die kaarsen op tafel ons willen vertellen?

Ik heb iets meegenomen. <Mirjam houdt een lantaarntje omhoog>. Wat kun je doen met een kaars? Je kunt zien wat er is! Inderdaad! Jullie gebruiken denk ik vaker een zaklamp. Maar een kaars kan ook. Als we op zondag deze grote kaars aansteken, de paaskaars, dan zegt die kaars ons: de verhalen uit de bijbel kunnen je helpen om beter te zien. Een liedje in de bijbel zingt het zo:

"Jouw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad". Psalm 119

Laten we dat opschrijven op deze vlam schrijven: ZIEN WAT IS

Met een kaars kun je dus beter zien. Nou is het hier natuurlijk niet donker. Dus voor onze ogen hebben we de kaarsen hier op tafel niet nodig. Maar als ik zeg: "Tjonge, in het begin vond ik het heel ingewikkeld maar gelukkig gaat me nu een lichtje (of een lampje) branden." Wat bedoel ik dan precies? Inderdaad: ik heb het begrepen! Een kaars is dus een teken van inzicht, van wijsheid. Die woorden kunnen we ook opschrijven:

INZICHT - WIJSHEID

De kaars vertelt ons dat de verhalen over God en Jezus ons kunnen helpen om het leven beter te begrijpen.

In het licht komen dingen tevoorschijn die je graag wilt zien, maar soms ook fouten die je hebt gemaakt, dingen waar je je voor schaamt. In de bijbel staat dat het toch goed is om naar alles te kijken. Want alleen fouten die je onder ogen ziet, kun je herstellen. Misschien is dat wat Huub Oosterhuis bedoelde met de laatste regel uit het volgende lied. We hebben het dit jaar al heel vaak samen gezongen:

Zingen:

Wek mijn zachtheid weer,
geef mij terug de ogen van een kind.
Dat ik zie wat is,
en me toevertrouw,
en het licht niet haat.

2. Ik zal er zijn

Ok, de kaars op tafel vertelt ons dus dat God ons kan helpen beter te kijken en beter te begrijpen wat we zien. Wat zou die kaars ons nog meer kunnen vertellen?

Wat bedoel ik als ik zeg: `Tjongejonge, wat een vermoeiende dag.. Amel's kaarsje is helemaal uitgegaan.`

Inderdaad, dan is ze heel moe. Misschien is ze wel gaan slapen. Een kaarsje kan een teken zijn dat iemand er is, dat iemand wakker is. In sommige kerken brandt altijd een kaars, ook als er geen viering is en je komt door de week gewoon even binnenlopen. Die kaars betekent: God is hier altijd, je kunt hier altijd even komen praten met God. Dat ga ik ook opschrijven:

AANWEZIG

En ik schrijf ook de naam op die mensen aan God hebben gegeven:

IK-ZAL-ER-ZIJN-VOOR-JOU

Ik denk dat de kaars ons hier ook aan wil herinneren: dat God er voor ons is en van ons vraagt dat wij er voor een ander zijn. Een beetje zoals in dat kinderliedje dat ik in het begin zong.

3. Om warmte gaan we

Nou, waar denk je nog meer aan bij een kaars? Als het koud is, is een vuurtje lekker... warm! Inderdaad! Vuur kan je verwarmen als je het koud hebt. Als iemand iets liefs voor je doet, dan kun je ook zeggen: daar word ik warm van. Bijvoorbeeld als iemand je troost wanneer je verdrietig bent. Of wanneer je de moed bent verloren en iemand steekt je een hart onder de riem en zegt, kom op, het komt wel goed. Een kaars wil ons soms misschien ook troosten of hoop geven. Zullen we die woorden ook op vlammen schrijven?

WARMTE – TROOST – HOOP

4. Met licht van licht

Weet je wat ik het leukst vind aan vuur en licht? Je kunt het doorgeven. Ik kan met mijn kaars ook voor jou een lichtje aansteken. En zo is het ook met al die dingen waar de kaars over vertelt: ik kan inzicht met je delen, hoop, of troost. Al die dingen zijn "aanstekelijk".

AANSTEKELIJK

Natuurlijk kun je ook slechte ideeën met elkaar delen of kun je elkaar bang maken in plaats van hoop geven. Angst kan ook heel aanstekelijk zijn. Maar in de kerk geloven we dat licht sterker is dan donker. Dat mensen die het goede willen sterker zijn dan mensen die elkaar kwaad willen doen. Daar herinnert de kaars ons ook aan.

Met de kerst zingen we vaak een lied waarin dat staat: "Het licht scheen in de duisternis en de duisternis kon het niet aan." Dat vind ik zo mooi, dat schrijf ik ook op:

LICHT STERKER DAN DONKER

5. Licht der wereld

In de bijbel staat dat Jezus heeft gezegd: ik ben het licht van de wereld. Ik denk vanwege alle dingen die we net genoemd hebben: hij wilde mensen iets leren. En hij wilde ze troosten en hoop geven met zijn verhalen.

Maar toen ging hij dood. Hoe moest dat nou verder met wat Jezus had verteld en had geleerd? Zijn vrienden waren heel verdrietig: ze dachten dat alles wat Jezus had gedaan nu weer snel door iedereen

vergeten zou worden. Maar Jezus had tegen hun gezegd: wacht maar. Het moet nog Pinksteren worden..

Floor en Odie lezen wat er met Pinksteren gebeurde:

Tien dagen nadat Jezus naar de hemel was gegaan, gebeurde het. Het was zeven weken na Pesach en dat betekende opnieuw feest in de stad Jeruzalem: het wekenfeest. Jeruzalem stroomde weer vol met mensen, uit allerlei landen. De leerlingen waren bij elkaar toen het plotseling heel hard ging waaien. Het leek wel of de mannen 1 voor 1 geraakt werden door een vuur. Plotseling konden ze alle talen spreken die ze maar nodig hadden voor de vele mensen die naar Jeruzalem waren gereisd. Aan iedereen konden ze vertellen over God en over Jezus. Dit bijzondere talent kregen ze van de Heilige Geest, precies zoals Jezus had beloofd. En de leerlingen deden wat Jezus had gevraagd: ze reisden de hele wereld over en vertelden hun verhaal aan wie het maar horen wilde. Zo leerden mensen wie Jezus was en wat hij duidelijk wilde maken. De leerlingen vertelden de verhalen jaar na jaar. Zo bleven de verhalen leven. Eeuw na eeuw. Tot op de dag van vandaag!

6. Met licht van licht (2)

De leerlingen van Jezus gingen zijn verhalen doorvertellen. En zo verspreidde zich als een lopend vuurtje Jezus' verhalen van troost, van wijsheid, van hoop. Verhalen die we elkaar nu nog steeds vertellen. We willen jullie vanmorgen uitnodigen om met elkaar te delen wat het aansteken van kaarsen voor jou betekent. Onder je stoel liggen vlammen en een pen. Als je wilt kun je wat steekwoorden op een vlam schrijven zoals we dat net ook hebben gedaan. Het mogen weer andere of juist dezelfde woorden zijn. Al die woorden plakken de kinderen dan op het papier achter mij tot een groot vuur.

Voorbeden

We willen samen vanmorgen nog meer lichtjes aansteken. Wie wil mag naar voren komen om dat te doen. Ik zal beginnen.

We steken vanmorgen lichtjes aan waarmee we willen vragen om wijsheid en inzicht. Wijsheid voor mensen die moeilijke beslissingen moeten nemen, bijvoorbeeld in de politiek of in hun persoonlijk leven.

We steken lichtjes aan waarmee we willen vragen om troost. Troost voor mensen die hun geliefde verloren bijvoorbeeld of bij verdriet om ziekte. We denken hierbij ook aan aanslagen overal ter wereld.

We steken lichtjes aan waarmee we willen danken voor mensen die er voor een ander zijn. Die luisteren en helpen waar ze kunnen.

We steken lichtjes waarmee we willen danken voor vonken van hoop. Kleine dingen soms, die ons helpen om te blijven geloven in de zachte krachten van de liefde.

Tafelwoorden

Zoals we elkaar licht kunnen doorgeven, zo kunnen we ook brood en wijn doorgeven. Een gebaar dat we blijven herhalen. Om niet te vergeten de mens die ons dit voordeed: breken en delen. En om elkaar te inspireren: ja, .. zo willen we het: dat we wat ons wordt gegeven, delen met wie naast ons staat – in deze viering en daarbuiten.

Slottekst (liedtekst van Margryt Poortstra, ingekort)

Gij die in alles wat was, aanwezig geweest is –
in alles wat komt, aanwezig wilt zijn.
Wakker ons aan tot een lopend vuur.

Vlam in ons op en brand in ons hart,
opdat we ons haasten.
